

Скок О. С.

кандидат юридичних наук

Омельченко С. В.

студент

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ДОКТРИНАЛЬНІ ОСНОВИ КЛАСИФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ

Розглянуто питання становлення, розвитку та законодавчого оформлення інституту класифікації злочинів. Досліджено наукову та законодавчу класифікацію злочинів, правила формальної логіки як основи для диференціації кримінально караних діянь та індивідуалізації кримінальної відповідальності й покарання. Витлумачено термін «класифікація злочинів», визначено принципи та функції класифікації. Подано визначення такого класифікаційного критерію, як суспільна небезпека, у доктрині кримінального права щодо якої існує велика кількість наукових поглядів. Визначено критерії суспільної небезпеки як матеріальної ознаки злочину.

Ключові слова: класифікація, злочин, суспільна небезпека, характер суспільної небезпеки, ступінь суспільної небезпеки.

Постановка проблеми. Відповідно до ст. 12 Кримінального кодексу України, залежно від ступеня тяжкості злочини поділяються на злочини невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжкі та особливо тяжкі. Законодавча класифікація злочинів проведена з урахуванням виду покарання (штраф і позбавлення волі), а також розміру покарання. Становлення, розвиток та законодавче оформлення інституту класифікації злочинів породило ряд як однакових, так і протилежних наукових поглядів.

Аналіз публікацій, у яких започатковано вирішення цієї проблеми. Питання класифікації злочинів у своїх працях досліджували О. І. Бойко, Є. В. Болдирев, Г. І. Буланов, М. І. Гальперін, І. Я. Гонтар, А. Е. Жалінський, М. І. Загородніков, М. Г. Кадніков, П. С. Кардаєв, С. Г. Келіна, П. В. Коробов, М. І. Ковальов, А. П. Козлов, Л. М. Кривоченко, Г. Л. Кригер, В. М. Кудрявцев, Н. Ф. Кузнецова, Б. О. Курінов, Ю. І. Ляпунов, А. І. Марцев, В. П. Махоткін, М. І. Мельник, О. О. Михаль та багато ін.

Окремої уваги потребують ґрунтовні монографічні дослідження Л. М. Кривоченко «Класифікація злочинів», проведене ще в 1983 році, та «Класифікація злочинів за ступенем тяжкості у Кримінальному кодексі України» 2010 року, у яких науковець порушувала питання, пов'язані з науковими та логічними підставами класифікації злочинів, критеріями класифікації злочинів, а також загальні й специфічні риси конкретних категорій злочинів та їх кримінально-правові наслідки.

Мета публікації полягає в дослідженні теоретичних основ побудови класифікації злочинів.

Виклад основного матеріалу. Термін «класифікація злочинів» тісно пов'язаний з основами традиційного вчення про класифікацію в логіці. Так, «класифікація» означає три різні речі: 1) процедуру побудови класифікації; 2) побудовану класифікацію та 3) процедуру її використання. Класифікацію (від лат. *classis* – розряд, *facio* – роблю) визначають як розподіл предметів будь-якого роду на класи згідно з найбільш суттєвими ознаками, притаманними предметам певного роду та такими, що відрізняють їх від предметів інших родів; при цьому будь-який клас посідає в отриманій системі відповідне постійне місце і, в свою чергу, поділяється на підкласи [1, с. 6].

© Скок О.С., 2020

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-0981-6415>

alexandra_skok@ukr.net

© Омельченко С. В., 2020

alexandra_skok@ukr.net

Найбільш повно термін «класифікація» можна визначити у такий спосіб: загальнонаукове та загальнометодологічне поняття, що визначає таку форму систематизації знань, за якої вся сукупність об'єктів, яку вивчають, представлена у вигляді системи класів, або груп, за якими ці об'єкти розподілені на основі їх схожості у певних властивостях [2, с. 255; 3].

Наукова позиція М. І. Кондакова щодо вивчення класифікаційних систем заснована на тому, що класифікація є особливою формою поділу. Натомість М. С. Строгович зазначає, що не будь-який поділ є класифікацією, адже він може бути тимчасовим процесом, який із досягненням практичної мети втрачає своє значення. Стосовно ж класифікації, то з моменту її створення вона стає стійкою і зберігається до моменту заміни її більш вдалою класифікацією [1, с. 11].

Наукова класифікація являє собою систему супідрядних понять будь-якої сфери знань або діяльності людини, яку використовують як засіб для встановлення зв'язків між цими поняттями або класами об'єктів, а також для орієнтації у різноманітті понять або відповідних об'єктів [4, с. 9-10]. Тобто класифікацією є впорядкована послідовність логічних операцій поділу родового поняття на види та підвиди за єдиною підставою, коли кожен член поділу попередньої операції є подільним поняттям для подальшої операції поділу [5, с. 63].

Класифікація злочинів має будуватися з урахуванням усіх правил формальної логіки, адже вона є основою для диференціації кримінально караних діянь та індивідуалізації кримінальної відповідальності й покарання.

Зокрема, правила формальної логіки передбачають таке:

1. Використання в одній класифікації однієї підстави є одним із найбільш дискусійних питань серед учених. Підставою класифікації є насамперед логічне обрання класифікаційного критерію. Існує кілька правил у логіці обрання класифікаційного критерію: по-перше, під час вибору критерію класифікації необхідно відштовхуватися від того, якого виду класифікацію буде проведено; по-друге, на досягнення якої кінцевої мети претендує класифікатор. Як відомо, у сучасному визначенні злочинів законодавець використовує два формальних критерії, а саме: покарання у вигляді позбавлення волі та штраф.

2. Тотожність обсягу членів класифікації обсягу класифікованого явища полягає у двох моментах: по-перше, усі суттєві ознаки, що притаманні злочину, повинні бути обов'язковими для будь-якої категорії злочинів; по-друге, під класифікацію злочинів мають підпадати всі без винятку злочинні діяння, що наділені ознаками загального поняття злочину. Тому пропозиції законодавця щодо введення категорії «кримінальний проступок» до наявної категоризації злочинів суперечать логіці побудови класифікації, адже сама природа проступку говорить про те, що це діяння не є злочином.

3. Взаємне виключення членами класифікації один одного. Так, вища та нижча межі санкції повинні відповідати тільки одній категорії злочинів [6, с. 6].

4. Безперервність поділу на класи означає, що класифікація повинна будуватися в такий спосіб, щоб категорії злочинів були розташовані в певній логічній послідовності, яка розкриває закономірність створення будь-якої із категорій. У цьому контексті послідовність із чотирьох категорій злочинів (злочини невеликої тяжкості, злочини середньої тяжкості, тяжкі злочини, особливо тяжкі злочини), на нашу думку, є найбільш вдалою.

5. Ясність та чіткість підстав поділу вказує на те, що без якісного та чіткого класифікаційного критерію будь-яка наукова класифікація приречена на породження практичних помилок під час її застосування. Щодо наявного визначення злочину невеликої тяжкості слід наголосити, що воно поєднує в собі одразу два критерії – покарання у вигляді позбавлення волі та штраф.

6. Правило незалежності полягає в тому, що в логічно правильному визначенні визначаюче поняття у власних дефініціях не повинно містити визначуване поняття. Унаслідок порушення цього правила виникають помилки у визначенні. До речі, поняття, що визначається само через себе, називають тавтологією [5, с. 55].

7. Правило визначеності означає, що в логічно коректному визначенні всі ознаки, які складають зміст визначаючого поняття, повинні мати попередні точні визначення [5, с. 55].

8. Правило позитивності вказує на те, що визначаюче поняття повинно врахову-

вати ознаки, які розкривають зміст або обсяг визначуваного поняття [5, с. 55-56].

Діалектичний підхід до класифікації злочинів дає можливість розглядати будь-який злочин не лише з теоретичного боку. Адже всі кримінально карані діяння впливають із соціально-психологічних, соціально-політичних, історичних та інших обставин, що дозволяють об'єктивно встановлювати межі відповідальності за їх вчинення. Закони діалектики допомагають більш глибоко зрозуміти процеси та явища, що відбуваються в кримінальному праві. Вони сприяють більш обґрунтованому розв'язанню проблем теорії кримінального права [4, с. 87]. Як відомо, до основних законів діалектики належать такі: закон єдності та боротьби протилежностей [4, с. 87-94], закон взаємного переходу кількісних і якісних змін [4, с. 94-101], закон заперечення заперечення [4, с. 107-110].

Класифікація як процес і результат наділена низкою функцій: *пояснювальна* функція класифікації злочинів полягає в тому, що після визначення місця конкретного суспільно небезпечного діяння в системі однорідних явищ на нього поширюється юридичний режим цієї групи, визначаючи спосіб його включення до системи правового регулювання; *евристична* функція дозволяє провести ефективний пошук дефектів побудованої системи з метою їх усунення; *наукове прогнозування* здійснюється завдяки класифікації злочинів, що дозволяє робити припущення про напрям розвитку та змін різних категорій злочинів; *практична* функція допомагає правильно визначити категоріальну належність конкретного злочину та зумовлює відповідні рамки його правових наслідків, які використовують на практиці [7, с. 13-14].

Як уже зазначалося, основою будь-якої класифікації є правильне визначення класифікаційного критерію. Варто погодитися з думкою Л. Н. Кривоченко, що критерієм будь-якої класифікації може виступати лише така ознака, яка, по-перше, відображає сутність явищ, які класифікують їх єдність; по-друге, не виключає специфіки кожного класу явищ, їх різниці. При цьому зауважимо, що одні науковці критерієм класифікації вважають ступінь суспільної небезпеки злочину, другі – суспільну небезпеку відповідного виду злочину в цілому (характер і ступінь), треті – характер і ступінь суспільної небезпеки конкретного вчиненого особою злочину, четверті ж як критерій класифікації пропонують ураховувати суспільну небезпеку як діяння, так і особи злочинця [8, с. 71-72]. Власне, слово «критерій» означає підставу для оцінки, визначення або класифікації чогось; мірило [9, с. 588].

Суспільна небезпека – необхідна, невід'ємна властивість, атрибут злочину, його визначальна якість [10, с. 20]. Словосполучення «суспільно небезпечний» уже говорить про те, що злочин є передусім небезпечним для суспільства та держави, оскільки він порушує встановлений у державі правопорядок [11, с. 28-29].

У юридичній енциклопедії Б. М. Топорніна суспільну небезпеку визначено як основну ознаку злочину, що полягає у здатності передбаченого кримінальним законом діяння заподіювати суттєві збитки охоронюваним законом об'єктам (інтересам); суспільна небезпека – матеріальна ознака (внутрішня властивість) злочинного діяння, що розкриває його соціальну сутність; суспільна небезпека є об'єктивною властивістю, що не залежить від волі законодавця [12, с. 848; 3].

Суспільна небезпека як матеріальна ознака злочину перш за все виявляється в діянні, конкретному акті поведінки. До її критеріїв належать характер і ступінь. При цьому характер суспільної небезпеки визначається групою суспільних відносин, що є об'єктом злочинного посягання. До того ж суспільна небезпека визначає принципи відмінності різнорідних злочинів та залежить від об'єкта посягання, форми вини й категорії злочину. Характер дії або бездіяльності, спосіб і засоби, за допомогою яких вчинено злочин, значною мірою впливають на характер і ступінь суспільної небезпеки злочину, тобто його тяжкість [13, с. 120]. Особлива частина КК України побудована з урахуванням характеру суспільної небезпеки, адже всі злочини в ній розташовані залежно від визначеної законодавцем важливості суспільних відносин.

Ступінь суспільної небезпеки вказує на відмінності однорідних злочинів. Установити ступінь суспільної небезпеки можна за такими обставинами: форма вини, мотив і мета злочину, спосіб вчинення, обставини, стадії вчинення злочину, роль підсудного у злочині, вчиненому за співучасті, розмір шкоди й тяжкість наслідків, наявність у вчиненому обставин, що тягнуть більш тяжке покарання відповідно до санкцій статей Особливої частини КК [14, с. 114].

ПВСУ у постанові «Про практику призначення судами кримінального покаран-

ня» звертає увагу суддів на те, що в разі призначення покарання в кожному конкретному випадку суди мають дотримуватися вимог кримінального закону й зобов'язані враховувати ступінь тяжкості вчиненого злочину, відомості про особу винного та обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання [15].

У науці кримінального права вчені-юристи пропонували й інші критерії поділу злочинів на категорії. Так, поряд із суспільною небезпекою, що виступає як матеріальний критерій, пропонували й формальні критерії для класифікації злочинів, а саме: перелік злочинів, що поєднує конкретні статті Особливої частини КК; розмір покарання, призначеного вироком суду; санкція статті кримінального закону [16, с. 30-31; 17, с. 34-35].

Такі вчені, як Л. М. Кривоченко, О. Б. Сахаров, М. Г. Кадніков, М. Д. Дурманов та ін., досліджували питання класифікації злочинів з урахуванням так званої типової санкції. За своєю суттю типова санкція є відображенням індивідуальних особливостей суспільної небезпеки, характерних для злочинів відповідної категорії, тобто носієм інформації про суспільну небезпеку групи злочинів; формалізованим критерієм класифікації злочинів, який у стислій та концентрованій формі вказує на тяжкість злочинів певного виду крізь розмір та вид покарання [18, с. 50-51].

Використання типової санкції як класифікаційного критерію дозволяє чітко окреслити межі кримінальної відповідальності за конкретну категорію злочинів. Саме тому основне покарання у вигляді штрафу, на нашу думку, є тим додатковим формальним критерієм класифікації злочинів, що руйнує законодавчу класифікацію та положення щодо існування типової санкції у вигляді позбавлення волі [3].

Для назви певного виду злочинів використовують словосполучення «категорія злочинів». Воно є загальноприйнятим серед учених і вважається досить вдалим. За своєю суттю термін «категорія» є родовим поняттям, що означає розряд предметів, явищ або їхню важливу спільну ознаку [9, с. 529]. Найбільш повне визначення категорії злочинів дала Л. М. Кривоченко, вказавши, що для правильного тлумачення цього поняття необхідно насамперед враховувати матеріальний критерій класифікації злочинів. Категорія злочинів – група конкретних видів злочинів, що пов'язані закономірними, типовими, загальними рисами об'єктивної суспільної небезпеки та тягнуть відповідні цій небезпеці загальні кримінально-правові наслідки [17, с. 55-56; 3].

Як зазначає О. І. Соболев, «поява в 2001 р. в КК України статті про класифікацію злочинів означала завершення багаторічних наукових пошуків та розробок моделі категоризації злочинів, що почалися ще в 70-х роках минулого століття» [19]. Проте ідея запровадження кримінального проступку не залишила наукове та законодавче коло, що призвело до закріплення процедури розслідування кримінальних проступків у Кримінальному процесуальному кодексі України та подання за останні роки народними депутатами України низки законопроектів щодо запровадження проступків до законодавчої класифікації злочинів.

Висновки. Підсумовуючи викладене, можна зазначити, що побудова класифікації злочинів перебуває в нерозривному взаємозв'язку з принципами формальної логіки та законами діалектики. Погляди вчених на кількість категорій злочинів у класифікації є різними. Проведений аналіз теоретичних положень класифікації злочинів дозволяє зауважити, що чинне законодавче визначення злочинів невеликої тяжкості, середньої тяжкості, тяжких та особливо тяжких побудовано з недотриманням деяких основних правил формальної логіки, що стосуються необхідності використання в одній класифікації однієї підстави, ясності й чіткості підстав поділу [3]. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» докорінно змінює підхід до законодавчої класифікації кримінально каранних діянь, запроваджує поняття кримінального правопорушення та його класифікацію, що змінює підхід у частині розподілу злочинних діянь на злочини та проступки [20].

Список використаних джерел

1. Розова С. С. Классификационная проблема в современной науке. Новосибирск: Наука, 1986. 224 с.
2. Стёпин В. С. Новая философская энциклопедия: Т. 2. Москва: Мысль, 2010. 640 с.
3. Скок О. С. Злочини невеликої тяжкості та питання кримінальної відповідальності: монографія. Харків: Право, 2017. 264 с.
4. Марцев А. И. Диалектика и вопросы теории уголовного права. Красноярск: Изд-во

- Красноярского университета, 1990. 128 с.
5. Солодун О. А. Логика: учебник. Ростов-на-Дону: Феникс, 2000. 384 с.
 6. Михаль О. А. Классификация преступлений: автореф. дис... канд. юр. наук: 12.00.08. Омск, 1999. 18 с.
 7. Ратьков А. Н. Правовое значение классификации преступлений: автореф. дис... канд. юр. наук: 12.00.08. Ростов-на-Дону, 2002. 32 с.
 8. Кривоченко Л. Н. Критерии классификации преступлений. *Проблемы социалистической законности. Республиканский межведомственный тематический научный сборник*. 1976. № 1. С. 69-76.
 9. Бусел В. Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. Київ, Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
 10. Прохоров В. С. Преступление и ответственность. Ленинград: Изд-во Ленингр. ун-та, 1984. 136 с.
 11. Ковалев М. И. Понятие и признаки преступления и их значение для квалификации. Свердловск: Изд-во Свердл. юрид. ин-та, 1977. 80 с.
 12. Топорнин Б. Н. Юридическая энциклопедия. Москва: Юрист, 2001. 1267 с.
 13. Кримінальне право України: Загальна частина. М. І. Бажанов, Ю. В. Баулін, В. І. Борисов та ін.; за ред. проф. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ: Юрінком Інтер, 2005. 480 с.
 14. Марцев А. И. Теоретические вопросы классификации преступлений. *Известия ВУЗов: Правоведение: Научно-теоретический журнал*. 2004. № 5. С. 111-123.
 15. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах. 4-те вид., змін. і доп. Київ: Видавничий дім «Скіф», 2009. 536 с.
 16. Конаровский А. М. Категории преступлений в зависимости от их тяжести и вопросы уголовной ответственности: дис... канд. юр. наук: 12.00.08. Москва, 2003. 169 с.
 17. Кривоченко Л. Н. Классификация преступлений. Харьков: Вища школа, 1983. 129 с.
 18. Кадников Н. Г. Классификация преступлений по уголовному праву России: дис... д-ра юр. наук: 12.00.08. Москва, 2000. 349 с.
 19. Соболев О. І. Класифікація злочинів та питання формування кримінального проступку. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 4. С. 358-367.
 20. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень: Закон України від 22 листопада 2018 року, № 2617-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19> (дата звернення 10.02.2020).

Надійшла до редакції 20.02.2020

References

1. Rozova S.S. (1986) *Klassyfykacyonnaja problema v sovremennoj nauke* [Classification problem in modern science]. Novosybyrsk: Nauka. (in Russ.)
2. Steyn V.S. (2010) *Novaja fylosofskaja encyklopedyja* [New philosophical encyclopedia]. M.: Msl'. (in Russ.)
3. Skok O.S. (2017) *Zlochyny nevelykoi' tjazhkosti ta pytannja kryminal'noi' vidpovidal'nosti* [Minor gravity crimes and criminal liability]. H. : Pravo. (in Ukr.)
4. Marcev A.Y. (1990) *Dyalektyka y vopros teoryy ugolovnoho prava* [Dialectics and questions of the theory of criminal law]. Krasnojarsk: yzd-vo Krasnojarskogo unyversyteta. (in Russ.)
5. Soloduhyn O.A. (2000) *Logyka* [Logics]. D.: Fenyks. (in Russ.)
6. Myhal' O.A. (1999) *Klassyfykacyja prestuplenyj* [Classification of crimes] (PhD Thesis), Омск.
7. Rat'kov A.N. (2002) *Pravovoe znachenye klassyfykacyu prestuplenyj* [The legal significance of the classification of crimes]. Rostov-na-Donu.
8. Kryvochenko L.N. (1976) *Krytery klassyfykacyu prestuplenyj* [Crime classification criteria]. *Problem sotsyalystycheskoj zakonnosti. Respublykanskyy mezhvedomstvennyj tematycheskyy nauchnyj sbornyk* [Problems of socialist legality. Republican interdepartmental thematic scientific collection]. P.p. 69-76.
9. Busel V.T. (2005) *Velykyy tлумачnyj slovnyk suchasnoi' ukrai'ns'koi' movy* [The Great Tlumachny Dictionary of Occasionally Ukrainian Movies]. K.: Irpin': VTF «Perun». (in Ukr.)
10. Prohorov V.S. (1984) *Prestuplenye y otvetstvennost'* [Crime and responsibility]. L.: Yzd-vo Leningr. un-ta. (in Russ.)
11. Kovalev M.Y. (1977) *Ponjatye y pryznaky prestuplenija y ih znachenye dlja kvalyfykacyu* [The concept and signs of crime and their significance for qualification]. Sverdlovsk: Yzd-vo Sverdл. juryd. yn-ta. (in Russ.)
12. Topornyn B.N. (2001) *Jurydycheskaja encyklopedyja* [Legal Encyclopedia]. M.: «Juryst». (in Russ.)
13. Bazhanov M.I. (2005) *Kryminal'ne pravo Ukrai'ny: Zagal'na chastyna* [Criminal law of Ukraine: Private part is overwhelming]. K.: Jurinkom Inter. (in Russ.)
14. Marcev A.Y. (2004) *Teoretycheskye voprosy klassyfykacyu prestuplenyj* [Theoretical issues of

crime classification]. *Yzvestyja VUZov: Pravovedenye : Nauchno-teoretycheskyj zhurnal* [Jurisprudence: Scientific and theoretical journal]. p.p. 111-123.

15. *Postanovy Plenumu Verhovnogo Sudu Ukrainy u kryminal'nyh spravah (4-te vyd., zmin. i dop.)* [Decide to the Plenary Session of the Supreme Court of Ukraine at the criminal right (4 types., Amendment. And additional)]. K.: Vydavnychyj dim «Skif». (in Ukr.)

16. Konarovskij A.M. (2003) *Kategoryy prestuplenyj v zavysymosti ot yh tjazhesty v vopros ugolovnoj otvetstvennosti* [Categories of crimes depending on their severity and criminal liability issues]. Moskva.

17. Kryvochenko L.N. (1983) *Klasyfikacyja prestuplenyj* [Classification of crimes]. Har'kov: Vyshha shkola. (in Ukr.)

18. Kadnykov N.G. (2000) *Klasyfikacyja prestuplenyj po ugolovnomu pravu Rossyy* [Classification of crimes under the criminal law of Russia]. Moskva.

19. Sobol' O.I. (2011) *Klasyfikacija zlochniv ta pytannja formuvannja kryminal'nogo prostupku* [Klasifikatsiya malozhyniv that nutrition formvannya criminal misconduct]. *Naukovyj visnyk Dnipropetrovs'kogo derzhavnogo universytetu vnutrishnih sprav* [Science News of the Dnepropetrovsk Sovereign University of Internal Relations]. Dnipropetrovs'k, p.p. 358-367.

20. *Pro vnesennja zmin do dejakyh zakonodavchyh aktiv Ukrainy shhodo sproshennja dosudovogo rozsliduvannja okremyh kategorij kryminal'nyh pravoporushen' : Zakon Ukrainy vid 22 lystopada 2018 roku, № 2617-VIII* [About the introduction of the law before the deyakuschavshih acts of Ukraine, the most forgiveness of the pre-trial rozsliduvannya okremih category of criminal offenses: Law of Ukraine vid 22 listopad 2018 rock, No. 2617-VIII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2617-19> (accessed 10.02.2020).

SUMMARY

Skok O. S., Omelchenko S. V. Doctrinal basis of crime classification. The article deals with the issues of formation, development and legislative registration of the Institute for the classification of crimes. Scientific and legislative classification of crimes, rules of formal logic as a basis for differentiation of criminal offenses and individualization of criminal responsibility and punishment are investigated. The term “crime classification” has been interpreted, the principles and functions of classification have been defined.

The definition of the classification criterion, the content of public danger in the doctrine of criminal law, for which there is a large number of scientific views, is given. The criteria of public danger as a material sign of a crime are defined. According to Article 12 of the Criminal Code of Ukraine, depending on the severity of the crime, the crimes are divided into crimes of low gravity, moderate, serious and especially serious. The legislative classification of crimes was made taking into account the type of punishment (fine and imprisonment), as well as the amount of punishment. Crime classification is inextricably linked to the principles of formal logic and the laws of dialectics.

The analysis of the theoretical provisions of the classification of crimes shows that the current legislative definition of crimes of small gravity, medium gravity, grave and especially grave, - is constructed with the non-observance of some basic rules of formal logic concerning the necessity of using in one classification the same grounds and grounds. It should also be noted that the neglect of the typical sanction by the legislator as the sole classification criterion has led to the emergence of an additional formal criterion in the form of a fine, which in itself contradicts the generally accepted doctrinal provisions for constructing the classification.

Keywords: *classification, crime, public danger, nature of public danger, degree of public danger.*